mail ja Põhja-Aafrikas 1912; „Pvl." toimetuse l. ja lühemat aega „Tartu Pvl." toimetuses 1913—14; reisis Lääne-Euroopas 1914; „Pealinna Teat." toimetuses Peterburis 1914—15 ja 1917; sõjaväeametnikuks vene sõjaväes 1915—17; „Sotsiaaldemokraadi" toimetaja Tall.; saksa okup. ajal elas isatalus; „Ühenduse" toimetajaks 1923; portfellita minister J. Jaaksoni kabinetis 1924—25; reisis Indias 1930. — Salajase õpilasüh-gu „Võitlus" asutajaid ja juhtiv tegelane 1903; ühes teistega muutis õpilasringi „Võitlus" vene sotsiaaldemokraatliku töölispartei kohapealseks org-iks 1904; korraldas õpiringe ja trükkis proklamatsioone töölisile; andus täiesti politikale ja korraldas ühes F. Tuglas'ega kihutuskoosolekuid alates 1905. a-st; oli põrandaaluseks sõjaväeagitaatoriks ja tööta tööliste organiseerijaks Tall-s 1906—07; isikliku pettumuse ja partei Tall. komitee enamliseks muutumise tõttu loobus parteitegevusest peaaegu täiesti 1910. a-st; tegi Peterburis elavat propagandat Eesti autonoomia kasuks ja teotses Eesti Vabariiklaste Liidus 1917, valiti selle org-i kandidaadina E. Ajut. Maanõuk. saadikuks 1917; E. sots.-dem. tööliste partei asutajaid ja juhtivaid tegelasi 1917. a-st; Maanõuk. sekr. pärast saksa okup. 1918; töö-hoolekandeministri k. t. 1919; partei häälekandja toimetajana, keskkomitee juhtiva jõuna ja kõigi parteikongresside juh-na teotses parteijõudude rakendamisel tegelikkude päevaülesannete teenistusse, propaganda organiseerimisel jne.; oli aktiivsemaid mõjustajaid iseseisvate sots-ide ja E. tööliste partei liitumisel ühiseks E. sotsialistlikuks töölisparteiks 1925; Asutava Kogu, I, II, III ja IV Riigikogu l. — Avaldanud jutustiskogud *Sääsed tormis* (1911), *Tuled sügisöös* (1919), *Siiruviiruline* (1921), *Mürgine vili* (1926), *Sammud kaduvikku* (1928), *Kui Saara naerab* (1929), lüürilise jutustise *Lumiste kõrguste poole* (1913), draama *Valge naine* (1928), reisikirjad *Palava päikese ja fanaatilise usu maal* I (1930), töid albumeis „Noor-Eesti" ja „Voog" ja ajakirjus „Murrang" ja „Looming"; peale selle ajakirjanduses rea reisikirju, vesteid, artikleid jne. — Polit.: sots. — Alal. asuk.: Tall.

ASTREM, Robert (varjunimed: Ström ja Mihkel Piibupigi), ajakirjanik ja politikategelane. Sünd. 24. I 1887 Narvas; vanemad — vabrikutöölised Mart A. ja Minna (Pill); abielus Linda Gustavson'iga 1921. a-st. — Õppis Narva Peetri kiriku algk. 1898, Narva linavabr. algk. 1899—1901, Narva l.-k. 1903, selle kõrval Narva linavabr. joonistamisk. 1899—1903. — Õppis Peterburis lukksepaks ja töötas seal sellena 1903—05; võttis aktiivselt osa vene revolutsioonist 1905 ja kuulus sest saadik Vene sots.-dem. tööliste parteisse, esinedes politilise agitaatorina ja organiseerijana Peterburi eestlaste keskel; oli sotsialistliku org-i Vassili saare raiooni juh. ja „Edasi" ekspediitor; tuli põrandaaluse organisaatorina Narva 1906, teotsedes hiljemini kogu Eestis, areteeriti korduvalt ja istus lõpuks Peterburis ja Tall. Toompeal vangis 1907—09; Peterburis lukksepaks ja vabriku arvepidajaks 1909—13; „Narva Kiire" ja „Töö Hääle" talituses 1913; põgenes Moskvasse, olles seal lukksepaks 1913—14, areteeriti ja istus vangis 1914—15, mil saadeti Tveri kub. asumisele; 1917. a. revol. puhkemise järel kõigis Narva revolutsioonil. asutistes ja ettevõtteis juhtivalt tegev, samuti esindajaks mitmesug. kongressidel; „Põhja Kodu" asutaja, väljaandja ja lõpuks ka toimetaja 1919—23; „Uue elu" ja „Народа" väljaandja 1924—25; Kohtla-Järve põlevkivikaevand. statistik 1925—26; Töö-hoolekandemin-mis töökaitsekomissari k. t. 1926, kinnitusasjade assistent 1927 ja 2. jaosk. tööinspektori abi 1927. a-st. — Peterburi e. karskuss-i „Ustavus" esim. ja Peterb. E. Har. S-i II jsk. kirjatoim. (1910. a. paiku); Narva rahvahar.-s-i asutajaid 1913; Vabadussõjas lang. kangel. mäl. Narva komitee esim. 1919—24; Narva Har. S-i (1921), Kirjand. ja Kunsti S-i (1920) ja Kunstikooli (1920) asutajaid; Har.-S-i esim. 1921; karskuss-i „Võitleja" esim. 1920; Narva L. Vabat. Tulet. S-i esim. 1922—24; Linnade Liidu juh. l. 1922—24; Tulet. Liidu abiesim. 1923; kõigi suuremate Narva seltside juh. l. kuni 1925; Tall. üürnikkude s-i „Üürnik" sekretär-asjaajaja; ehitusüh-gu „Väike korter" esim.; Sotsiaalse arengu Eesti üh-gu rev.-kom. l.; tegev muiski Tall. s-ides; muististe ja kunstiesemete koguja. — Saksa okup.-vägede lahkumisel oli tegev Narva asutiste ülevõtmisel; Narva linnavolinik 1918—26; Narva linnapea abi 1918; Ajut.